

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Franciška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo in rokopi si ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Godina. Lastnik konsorcijski list „Edinost“ — Tisk tiskarne „Edinost“, vpisane zadruge z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Sv. Franciška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.
Naročnina znaša: Za celo leto K 24.—
Za pol leta 12.—
Za tri mesece 6.—
Za tedensko izdajo za celo leto 5.20
za pol leta 2.60

EDINOST

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vin. Osmrtice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 vin.

Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.— vsaka nadaljna vrsta 2.—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inšerati oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšerati oddelček se nahajata v ulici Sv. Franciška Asiškega št. 20. — Poštnoštevilnični račun št. 841.652.

Štirje italijanski naskoki na Vrh sv. Mihela odbiti. Ravno tako tudi napadi pri Tolminu.

Italijanski napadi pri Gorici in Bovcu izjalovljeni. — Na koroški fronti precej mirno, na tirolski topovski boji.

Zvezne čete nadaljujejo prodiranje na vsej ruski fronti. — Ruski odpor proti našim zlomljen na 250 km dolgi fronti. — Zloczow v naših rokah.

Z avstrijsko-italijanskega bojišča.

DUNAJ, 29. (Kor.) Uradno se razglša: 29. avgusta 1915. opoldne.

Italijanski napadi na soški fronti so se včeraj razširili in ojačili, a niso, kakor navadno, nikjer dosegli uspeha.

V doberdopskem odseku smo pozno zvečer odbili po močnem artiljerijskem ognju pripravljen napad na Monte dei Sei busi. Dopoldne sta dva mobilna milicijska polka štirikrat naskočila Vrh sv. Mihela in vdrli na različnih krajih v naše zakope, a sta bila povsod zopet ob težkih izgubah vržena iz njih.

Proti goriškemu predmostju je sovražnik pred nekim časom pričel zakopni napad. Naši topovi in minovke pa so razrušili vse bližje proti naši fronti pomaknjene zakope.

Tolminsko predmostje je sovražnik silno obstreljeval ves dan. Temu obstreljevanju je sledil napad dveh polkov in dveh bataljonov alpinov, ki so ga odbile naše čete v boju moza proti moza. Ravno tako brezuspešni so bili posamezni, proti mostu zapadno od Tolmina in proti ozemlju severno od tega prehoda zastavljeni naskoki in štirje napadi na fronto Mrzli vrh — Slemo.

Ustavil se je z znatnimi močmi polkuzšeni napad proti bovškemu ozemlju. Tu kakor povsod drugod so trdno ostale naše postojanke v rokah njihovih braniteljev.

Na koroški fronti je precej mirno. Na tirolskem obmejnem ozemlju so trajali dalje topovski boji z menjajočo se silo.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Z avstrijsko-ruskega bojišča.

DUNAJ, 29. (Kor.) Uradno se razglša: 29. avgusta 1915. opoldne.

Rusko bojišče. — Naši uspehi vzhodno od Wladimirja Wolynskega in ob Zloti Lipi so na 250 kilometrov dolgi fronti zlomili nasprotnikov odpor. Rusko umikanje označujejo povsod goreči kraji in razdejana sela. Število zajetih ujetnikov je naraslo na 10.000.

Cete generala konjenice, barona Pflanzera-Baltina, pri katerih predoru so se zopet s svojo hrabrostjo izkazali vrli hrvaški polki in pehotni polk št. 52, slede sovražniku proti Buczaczu.

Armada generala Bothnerja, ki jo tvore nemške in avstro-ogrške sile, je prodrla preko Podhajca in proti Zborowemu. Meisto Zloczow, ki so ga zažgali Rusi, se nahaja v posesti armade generala kavalerije Böhm — Ermolija.

Armadni zbori feldcajmajstra pl. Puhalla so vrgli več sovražnih zadnjih straž in ostajajo za petami proti trdnjavi Lucku se umikajočemu sovražniku.

Pri Kobrinu, kjer naši zavezniki dobivajo še nadalje tal, so Rusom odprta pota le še proti severozapadu. Avstro-ogrške sile so dosegle v okolici Szerosowske južnovzhodni rob Bjelovške pustje.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Z nemško-ruskega bojišča.

BERLIN, 29. (Kor.) Veliki glavni stan, 25. avgusta 1915:

(Armada skupina generalfeldmaršala Hindenburga.) Jugovzhodno Kovna je bil sovražni trdovratni odpor zlomljen. Naše čete slede umikajočim se Rusom. Godovje vzhodno Avgustowa je prekoračeno.

Dalje južno je bila na zasledovanju dosežena črta Dombrowo — Grodek — oddelek Narewa (vzhodno mesta Narewa).

(Armada skupina princa Leopolda bavorskega.) Armada skupina, ki nadaljuje z zasledovanjem po gozdu Bielowskega, je prispela z desnim krilom v Szerosow.

(Armada skupina generalfeldmaršala Mackensena.) Med boji z zadnjimi oddelki so bili potisnjeni Rusi do črte Podubno (ob cesti, ki vodi v Przyzano) — Tewli — Kobrin. Naše z juga preko močvirja prodirajoče čete so zasledovale Ruse do Kobrina.

S sirovostjo, ki je navdala naše čete le z globokim gnusom, so Rusi v svojo maskirana postojanka poslali na tisoče prebivalcev, lastnih rojakov, med njimi mnogo žensk in otrok, v boj proti našim napadom. Nehote je naš ogenj zahteval par žrtve.

Jugovzhodno bojišče. — Zvezne čete so vrgle včeraj premaganega sovražnika preko črte Pomorzany — Kozowa za oddekom Koropieca.

Vrhovno armadno vodstvo.

Sazonov in Polivanov o vojni.

LONDON, 28. (Kor.) »Times« objavlja: brzojavko ruskega vnanjega ministra Sazonova, ki jo je le-ta poslal petrogradskemu korespondentu imenovanega lista. Sazonov z ogorčenjem zavrača podtika, da Rusi dvomijo o poštenosti svojih zaveznikov, ter na novo zaobljuje, da Rusi ne bodo sklenili miru, dokler se bo nahajal kak sovražni vojak na ruskem ozemlju.

Korespondent je izmenjal tudi brzojavke z vojnimi ministrom Polivanovim, ki je izjavil, da se ruska vlada bavi sedaj s tem, da uvrsti v armado dva milijona rekrutov. Vojna ne bo odložena pred prihodnjim letom. Minister upa, da se bo Petrograd držal. Armade bodo brez težav prestale zimo. Prihodnje leto pa bo pripravljenih dva milijona vojakov, da odidejo na bojišče.

Ruski list o položaju ruske vojske.

MOSKVA, 28. (Kor.) »Ruskemu Slovu« je došlo z avtoritativne strani poročilo o vojnem položaju. Vsemda pava Kowna da je računati s tem, da zavzamejo Nemci Vilno, s čemer bi bila izgubljena

— Vzrok si ti sama, Mignonne, in tvoje vedenje napram meni, ki je sedaj čisto drugačno kot pa je bilo prej. Sedaj se pač veseliš, ko prihajam k tebi, podajaš mi prijazno roko in mi praviš, da sem ti dobrodošel; toda ne prihajaš mi več naproti, ne kramljaš več tako veselo in prostodušno z menoj, temveč si resna, malobesedna in skoraj žalostna, ko sem pri tebi. Odkod prihaja ta izprememba, ljuba moja Mignonne?

— Prej.... da, prej.... sem bila zelo abotna deklica in sem gotovo storila marsikaj, kar se ni pristojalo.

— Kako moreš reči to? Saj sva bila vendar sama.

— Da, toda ti si bil in si gospod de Saint André, sin bogate in odlične rodbine, in jaz.... jaz sem preprosta, neizobražena pastirica....

— O, ne govori tako, Mignonne!

— Ne, Karel, dovoli mi, da govorim, — ga je prekinila z neko nežno odločnostjo. — Glej, že dolgo sem razmišljala o nečem, o čemer sem hotela govoriti s teboj, toda nisem imela poguma za to....

glavna železniška proga v Petrograd. Za umikanje ostane dvojje železniških linij. Petrograd ni ogrožen, ker je ukrenjeno že vse potrebno, da se izvrši sedaj regrupacija vojnih sil. Trenutek, ko se bo ne n-ško prodiranje zastavilo, pride kmalu. Momentano je Rusija, dokler se ne uredi municijsko vprašanje, primorana da ostane v defenzivi.

Francozi o padcu Bresta-Litowskega.

ŽENEVA, 28. (Kor.) Pariško časopisje izjavlja k padcu Bresta-Litowskega, da ta trdnjava, ko so jo bili Rusi popolnoma izpraznili ter so bili pustili v trdnjavi samo potrebno število čet, da omogočijo glavnim silam armade neoviran odhod, ni imela več nobenega pomena. Zopet enkrat je bila varana nada nemških in avstro-ogrskih vojskovedil, da obkolijo rusko armado. Nekaj drugega pa je zasedenjem Vilne, koje padec je pričakovali vsak dan. Opuštev Vilne, velikega mesta z 200.000 prebivalcev, da je za armade carja trpka potreba.

Izpraznjevanje Vilne.

KODANJ, 29. (Kor.) »Berlingske Tidende« javlja iz Petrograda, da Rusi izpraznjujejo Vilno.

Z zapadnega bojišča.

BERLIN, 29. (Kor.) Veliki glavni stan, 29. avgusta 1915:

Zapadno bojišče.

Nobenih bistvenih dogodkov.

Vrhovno armadno vodstvo.

Nemška letala na Francoskem.

MONTMORENCY, 28. (Kor.) »Agence Havas« poroča: Štiri sovražna letala so preletela naše linije v smeri proti Parizu. Zasledovani po letalcih iz utrjenega taborišča, so se trije obrnili pri Compiègne. Dve letali ste pri Tracy le Montu zopet pluli nad našimi linijami. Tretje je bilo po naših letalih sestreljeno in je v gozdu pri Halatte zgorelo. Trupli obeh letalcev ste bili najdeni ožgani. Četrto letalo je prišlo nad Montmorency in je vrglo pet bomb ne da bi napravilo kako škodo. Letalo je moralo vsled srditega bombardiranja naših baterij ubežati.

S turških bojišč.

CARIGRAD, 28. (Kor.) Iz glavnega stanja se poroča:

Na dardanelski fronti je sovražnik dne 27. t. m. po artiljerijski predpripravi s suhega in morja napadel naše postojanke na desnem krilu pri Kireč Tepe in v našem središču južno Asmak Dere. Sovražnik je bil na obeh mestih vržen nazaj in je imel velike izgube, neda bi dosegel kak uspeh. En sovražni bataljon je bil pri Kireč Tepe popolnoma uničen. Sovražnik je izvršil tri napade na naše središče, a je bil vedno odbit z velikimi izgubami. Kroglice naše artiljerije so ponovno zadele neko sovražno križarko in neko transportno ladjo.

Pri Ari Burnu je bil v noči od 26. na 27. t. m. živahen topovski ogenj. Ena transportna ladja in en remorker sta bila po naših projektilih poškodovana.

Ali.... kaj ne, Karel, da se zato ne srdiš name?

— Kaj mi hočeš povedati? — je vprašal Karel.

— Glej, ljubi Karel, ko sem te videla poleg dame izobraženežnega stanu, kakor poleg miss Ane ali poleg ljubezne gospe doktorja S., mi se je vedno porajala misel, da pač ti spada v njihovo družbo, ne pa jaz, in šele odlej, kar sem pri dobri rodbini Oermainovi, se čutim na svojem mestu....

— No, saj tudi lahko ostaneš tu, če se tu počutiš dobro....

— Da, — je rekla, zadušivši vzdih v svojih prsih, in glas se jej je začel tresti nekoliko: — da, tudi se počutim dobro, kajti semkaj tudi spadam. Toda ti, Karel, spadaš med druge ljudi, v drug svet. Ko zopet postanem kmetica, kar sem bila izpočetka, o svojih otroških letih, in kar bi bila tudi vedno morala ostati....

— O ne, Mignonne, to ne postaneš nikdar zopet več....

— Kaj pa naj postanem, Karel? Za svojo soprogo me gospod de Saint André ne more vzeti, in še celo za.... metreso bi

Pri Seddi Bahrju običajni topovski in infanterijski ogenj. Sicer ničesar pomembnega.

Nemški državni zbor.

BERLIN, 28. (Kor.) Državni zbor je razpravljal včeraj o poročilu specialne komisije o že javljenih izpremembah državnega društvenega zakona.

Pri glasovanju so bile sprejete odprava jezikovnega paragrafa proti glasovom desnice in nacionalnih liberalcev, izločitev strokovnih društev iz društvenega zakona proti glasovom konzervativcev in državne stranke in pristupitev mladostnih k političnim shodom in društvom proti glasovom desnice, nacionalnih liberalcev in poslancev napredne ljudske stranke. Celotni zakon je bil nato proti glasovom desnice in nacionalnih liberalcev sprejet v drugem in tretjem čitanju.

Zbornica se je bavila nato z vraščanjem cenzure in obsednega stanja.

Socijalni demokratje so navedli celo vrsto pritožb ter so predlagali odpravo obsednega stanja kakor tudi zopetno vzpostavitev svobode časopisja.

Državni tajnik dr. Delbrück je izjavil, da so vsi polni radosti in priznanja nad čini delavcev za svojo domovino. Govornik je naglašal nadalje, da obsednega stanja in iz njega izvirajoče omejitve časopisja ni moči pogrešati. Vendar se imajo te odredbe držati v okvirju absolutno potrebnega. Govornik končuje, izražajoč nado, da bo nemško časopisje, ki se je brez strankarske razlike prizadevalo, da se postavi v službo domovine, delalo tudi nadalje tako.

O umoru Franca Ferdinanda.

BERN, 29. (Kor.) »Berner Tagblatt« dokazuje na podlagi neke svoje stare pariske korespondence, da je pariški list »Paris Midi« ob Novem letu 1913, označila umor nadvojvode Franca Ferdinanda zaželenim. Glavni urednik dotičnega lista je namreč pisal: »Edina želja, ki je potrebna k Novemu letu, je sledeča: Od kar je na svetu anarhistov, niso po mojem umenju nikoli imeli tako ugodne prilike, da nas spriznajo s sabo. Ali ne verujete tudi, da bi anarhist, ki bi jutri umoril Franca Ferdinanda, prihranil svetu potoke krvi?«

Hrvatski ban.

ZAGREB, 28. (Kor.) Ban baron Skerlec se je včeraj s svojega službenega potovanja po sremski županiji povrnil semkaj.

Bryan — posredovalec miru.

FRANKFURT OB MENU, 29. (Kor.) Po »Frankfurter Zeitung« se poroča iz Washingtona, da bo bivši državni tajnik vnanjih zadev baje potoval v Evropo, da poskusi posredovati med vojujočimi se državami.

Domuče vesti.

»EDINOST« se odslej prodaja v Ljubljani: na glavnem kolodvoru in v tobakarnah: Blaž, Dunajska cesta; Češarek, Selemburgova ulica; Dolenc, Prešernova ulica; Pirnat, Kolodvorska ulica št. 22.

mu ne pristojala. In če bi tudi bilo to, kaj pa naj bi bilo pozneje znamenje? Naučila sem se in videla veliko, ko sem napravila samo eno stopinjo v veliki svet, in moje lastno razmišljanje mi je povedalo toliko, da sem uvidela, da moreva midva postati srečna le tedaj, če vsak naju živi med ljudmi, h katerim spada. Ali ne misliš tudi ti tako, Karel?

Karel jo je poslušal z začudenjem. Kar je povedala, je bilo tako naravno in tako resnično, da bi si bil vse to pravzaprav že zdavnaj moral reči sam, in skoraj se je sramoval, da je moral ta pouk poslušati iz ust preproste, nevedne kmetke deklice. Da, Mignonne je bila preprosta, prepoštena, in kakor je rekla sama, ne bi bila pristojala niti za to, da bi postala pariska.... grizeta, dasiravno se je tudi tisoče drugih lepih kmetških deklet tako lahko zadovoljilo s to usodo. Mignonne bi se morda pred pol letom v nič slabega sluteči brezskrbnosti neizkušene mladosti ne bila resno branila, ko bi bile zahtevale okoliščine, da naj začne ta navidežno tako vabeči način življenja. Toda odlej sta njen razum in spoznanje po vsem

Koštrunje meso. Kakor nam javlja a-provizacijski odbor, se koštrunje meso ne bo prodajalo več, ker je dosedanja zaloga izčrpana.

Tedensko zdravstveno poročilo. Od 21. t. m., 2. ure pop., do 28. t. m., 2. ure pop., je obbolelo v Trstu oseb: 2 za škrlatino, 7 za difterijo in krupom, 31 za tifozo mrzlico, 9 za kolero; umrle so 4 osebe za kolero.

C. in kr. mestno poveljništvo nam javlja: Uradni prostori c. in kr. mestnega poveljništva v Trstu se nahajajo od 29. t. m. dalje v prejšnjih prostorih v ulici Sanità št. 10, II. nadstropje. Uradne ure za stranke od 9 do 12 dopoldne in od 3 do 5 popoldne. — Schottkowski, I. r., podpolkovnik.

Pazite na otroke. 10letni Hermenegild Rismundo, stanujoč v ulici dell' Olmo št. 3, je včeraj popoldne igrase s svojimi sovrstniki padel ter si pri tem izvil desno roko. Mati ga je spremenila na zdravniško postajo, kjer mu je zdravnik roko naravnal in mu jo potem trdno povil.

Tepen je bil 40letni Ivan Zimolo. Prišel je namreč okoli petih včeraj popoldne na zdravniško postajo, da mu zdravnik izleči tri centimetre dolgo rano nad levim ušesom. Seveda mu je zdravnik takoj ustregel, a Zimolo je povedal, da se je bil z nekom spril in da je ta nekdo udaril po glavi in mu prizadejal ono rano.

Zlomila si je nogo. Včeraj popoldne je 37letna Pierina Girardijeva, ki stanuje v Skorkliji št. 87, gredoča po ulici Stadion, tako nesrečno padla, da si je zlomila desno nogo v stegnu. Pozvan je bil k njej zdravnik z zdravniške postaje, ki jej je podelil najnujnejšo pomoč in jo dal potem z ambulančnim vozom prepeljati v mestno bolnišnico.

Razne politične vesti.

Papeževa prizadevanja za mir. Dunajska »Zeit« je izvedela preko Berolina o razgovoru, ki ga je imel neki poročevalec danskega lista »Politiken« s škofom v Kodanju Ivanom van Euehem dne 15. avgusta. Poročevalec je vprašal škofa, ali mu je kaj znano o načrtih papeževih? Škof: Jaz nisem prejel do sedaj nobene vesti od papeža in tudi ne od predsednika propagande, ali resnica je, da namezuje papež čim hitreje realizirati svoje prizadevanje za mir.

Na vprašanje, ali se papežu to posreči, je odgovoril škof: Mislim, da se posreči. Spominjajte se le, da so v vojni milijoni katolikov. Pred vsem se poljsko vprašanje ne da rešiti brez papeža. Trideset milijonov Poljakov so katoliki.

Na vprašanje, kako je razmerje Francije do papeža, je odgovoril cerkveni dostojanstvenik: Na Francoskem se sedaj vse vrti okolo narodnega vprašanja. Poleg tega nima nobena druga stvar važnosti. Zato ohranja Francija mir s cerkvijo.

Poročevalec je pripomnil, da se govori, da so francoski vojskovodje klerikalci, na kar je pripomnil škof: To se je tako razgovarja, ali jaz mislim, da je Joffre svoboden zidar. Pau je sicer klerikalec. Ali na žalost je sedaj ves svet tako strašen kraj, da se težko da razbrati razvoj bodočnosti. Povsodi na okoli vlada tak kaos, da so made za mir v doglednem času res jako nade. Ali kraj vsega tega ne smejo prenehati prizadevanja za mir.

onem, kar je doživela, dozorela tako zelo, da se jej je posrečilo, četudi po težkih notranjih duševnih bojih, utišati celo glas ljubezni.

Nočemo trditi, da bi Karel de Saint André ne bil nikdar presojal svojega razmerja z Mignonne s stališča, na katero ga je popeljala sedaj ona sama; če pa ga je, pa vsaj ni dalje razmišljala o stvari. Dasiravno mu prav gotovo nikdar ni prišla misel, da bi vzel Mignonne za svojo soprogo, pa mu vendar tudi nikdar ni prišlo na um, da bi jo mogel onesrečiti, če bi je ne poročil, prav tako, kakor bi se ne bil niti on niti nihče med njegovimi vrstniki vprašal morda, ali ona mnogostevilna lepa dekleta, ki se zde, da so poseben v Parizu samo za uživanje moške mladine na svetu, kedaj postajajo srečna ali ne.

Karel torej tudi ni vedel prav, kaj naj bi odgovoril na Mignonnino vprašanje: »Ali ne misliš tudi ti tako, Karel?« Prešlo je nekaj sekund, preden je odgovoril obotavljaje se:

— Sicer se res ne motiš popolnoma, Mignonne.... toda povem ti....

(Dalle).

PODLISTEK

GREŠNICE.

Roman. — Francoski pisatelj Xavier de Montépia

Že večkrat je poizkušal, oprežno vprašati Mignonne za vzrok tega vedenja; toda vedno se je znala izogniti izjavi, on pa tudi ni hotel siliti vanjo, da ne bi morda zadel kake občutljive strani v njeni notranjosti. Končno pa je sklenil, da na vsak način pojmasi to mučno negotovost, in ko je torej nekega lepega pomladanskega večera sedel z njo v mali, preprosti vrtni lopici, jo je, ko je nastal več minut dolg premor v njunem pogovoru, vprašal nenadoma:

— Mignonne ali me še ljubiš?

— Kako prihajaš do tega vprašanja?

— mu je odgovorila, izogibaje se pravega odgovora.

— Vprašuješ me, namesto da bi mi odgovorila?

— Da, ker bi hotela vedeti vzrok tvojega vprašanja, preden ti odgovorim.

Gospodarska zveza entente. Maggiorino Ferrari je bil napisal v »Stampi« razpravo o finančnem položaju Italije. V svojem listu »La nuova antologia« je razvijal misli, kako bi se ustvarila gospodarska zveza med četverimi sporazumom.

Ferrarijev program je vzbudil v Italiji živahne razprave in od raznih strani ga skušajo pobijati. Najstrastnejši je Alberti v listu »Idea Nazionale«. Biča Ferrarijeve pedagoške in jih označa za utopije, ker njegov program ne zahteva nič več ali nič manj, nego skupno upravo državnih dolgov vseh zaveznikov, ujedinitve njihovih bank in kreditnih zavodov. Dalje predlaga Ferrari, da bi vse države plačevale enak odstotek interesov za svoje dolge. Alberti pa pravi, da tak program odjemlje vsem državam svobodno gospodarsko gibanje in bi moral močnejši nositi breme za slabše. Take žrtve so možne v vojnem času, ali v času miru je to izključeno, ker bi bili davkoplačevalci proti temu.

Zahteve Ferrarijeve so višek vsega, kar se je doslej na gospodarskem polju sploh spravilo na tapet, in nerazumljivo je, kako je mogel človek, kakršni je Ferrari, podati v javnost kaj takega! Kako je mogel kako veliko Anglijo postaviti poleg kake Črne gore. Velika naivnost je misliti, da bo četverosporazum trajen. Že sedaj, sredi vojne, vidimo nasprotstva med vladami četverosporazuma. Kaj drži entento skupaj? Nič drugega, nego mržnja do Nemčije. Kako hočete, da bi bil tudi po vojni Angleži solidarni z Rusom in Italijanom, ko jim njihovi interesi ne dovoljujejo tega? Predlogi Ferrarijevi bi udušili trgovsko življenje, s tem tudi življenje poedinih držav. Radovedni smo vsekako, kaj poretijo Angleži o teh predlogih? Ali bodo sploh razpravljali o njih? Edino, kar bi mogel Ferrarijev predlog prinesiti, bi bilo: carinsko pogodbo med entento, ali tu velja angleška beseda, da je pot v Tipperary (grofija v provinciji Munster) jakoj dolga.

Socialna demokracija in vojna. Frakcija nemških socialnih demokratov v državnem zboru in socialistični strankarski odbor sta imela v dnevi 14., 15. in 16. avgusta skupne seje, kjer so govorili o vojni ciljih. Obe skupini sta podali sledeče izjave o vprašanju miru:

Uvaživši narodne interese in pravice lastnega naroda in v zvezi s obzir življenjske interese vseh narodov, teži nemška socialna demokracija po miru, ki bi nosil v sebi jamstvo trajnosti in ki bi evropske države dovedel na poti k ožji pravni, gospodarski in kulturni skupnosti. Držec se tega, predlagamo sledeči način v dosegu miru:

1. Varnost politične neodvisnosti in celokupnosti nemške države zahteva, da se odbijejo vsi osvobodilni cilji sovražnikov glede njene teritorialne celokupnosti. To se tiče tudi zahtev, da se Alžacija in Lotaringija priključita Franciji.

2. Da se zagotove gospodarske svobode razvoja nemškega naroda, zahtevamo »odprta vrata«, to je, enako pravo gospodarske delavnosti v vseh kolonialnih področjih, da se pride do gospodarskega zblizanja z odstranjevanjem carinskih in prometnih zaprek. Svoboda se ima zagotoviti z mednarodno pogodbo.

3. V interesu Nemčije in njene svobode gospodarskega delovanja na južnem vzhodu odbijamo vse vojne cilje četverosporazuma, naperjene v razsulo Avstro - Ogrske in Turčije.

4. Uvaživši, da aneksije tujih področij nasprotujejo pravici do narodne samostojnosti in da bi se po njih oslabilo edinstvo in moč nemške nacionalne države, ter trajno oškodovali njeni politični odnosi na zunanji, pobijamo načrte kratkovidnih osvobodilnih politikov, ki gredo za tem.

5. Strahovite nadloge in razvedanja, ki jih je ta vojna prinesla človeštvu, so zadobili novih milijonov za ideal trajnega svetovnega miru, zagotovljenega po mednarodnih pravnih določbah. Da pridemo do tega cilja, to mora biti za vse najvišja moralna dolžnost, ki so poklicani v to, da ustvarijo ta mir. Zato zahtevamo, da se ustvari stalno mednarodno mirovno sodišče, ki se mu bodo poverjali vsi bodoči konflikti med narodi.

Glasiilo italijanskih socialnih demokratov se izreka proti privatnim akcijam v vojni pomoč. Dotični odbori nimajo ne sredstev ne kompetencije, ne svobode gibanja, pač pa pada odgovornost države na člane lokalnih odborov. Nabiranja so imela povsem iluzorne rezultate. Pa tudi v mestih, kjer se je največ nabralo, kakor n. pr. v Milano, so bile svote v zasmeš v primeri z nujnimi potrebami. Država naj vzame na se tudi žrtve vojne, kakor je vzela vojake. — V krogih socialne demokracije je našlo to stališče »Avantija« živga odmeva in značilno je, da je italijanska cenzura le malo pristigla ta članek »Avantija«.

Nizozemska vlada je predložila zakonski načrt za uvedbo črnovojniške obveznosti za vse, ki ne poklicane, a za vojaško službo sposobne moške od 20—40 let. Nizozemski socialisti so glasovali proti temu zakonskemu načrtu. Četudi niso mogli preprečiti sprejema, vendar njihova akcija ni ostala brez uspeha. Razširjenje obveznosti se je skrajšalo na polovico. Pod orožje se morejo klicati le moški od 20—30 let, a obveznost je omejena izrecno le za čas trajanja vojne. Čas vežbanja bo trajal 4 mesece, do čim je ta čas iznašal do sedaj 12 mesecev. Slednjič je dana še ta koncesija, da je zbornica kot namen sedanje črnovojniške mobilizacije označila nadomeščanje

doslužnih z mlajšimi ljudmi, do čim je vojni minister kot namen temu zakonskemu načrtu označil povečanje vojnih rezerv.

Srbija na italijanske aspiracije na vzhodno obalo Adrije. Poročevalec »Corriera« je imel razgovor s srbskim ministrskim predsednikom Pašićem. Izjave, ki jih je podal ta poslednji, so v visoki meri zanimive že po svoji vsebini, a zadobivajo tudi veliko važnost po dejstvu, da jih je Pašić točno napisal. Moža sta se razgovarjala o težavah, ki so nastale med Srbijo in Italijo radi jadranske politike. Dopisnik je tožil da je Srbija s tem, da začetkom italijanske vojne ni začela z ofenzivo, omogočila Avstro - Ogrski, da je svoje čete od srbske meje vrgla na italijansko mejo. Pašić je odgovoril, da je srbska vojska uporabila to pavzo, da se reorganizira. Kdaj da bo zopet marširala — to je stvar srbskega glavnega stana, ne pa politike. Glede srbskih načrtov v Albaniji je rekel Pašić, da so ti odvisni od izida evropske vojne, toda Srbija ne dopusti nikdar kake sovražne jej Albanije, kakršna je bila ona princa Wieda. Največje nasprotstvo med srbsko in italijansko politiko pa je nastalo v razgovorih o usodi jadranske obale. Na pripombo dopisnika, da so srbski napadi proti italijanski politiki izhajali iz avstrijskih in hrvatskih spletkarenj, je odgovoril Pašić, da je ravno italijansko časopisje zahtevalo za slučaj zmage aneksijo ozemelj, na katerih bivajo Slovani. S tem je bil izzvan odpor v srbskem časopisju proti rešitvi, ki za te narode nikakor ne bi pomenjala neodvisnosti in svobode. Srbija zahteva tak rešitev vprašanja obali, ki bo odgovarjala narodnostnemu principu. — Nastopne besede pa so bile prečrtane v Pašićevem manuskriptu: Položaj stvari more škodovati skupnemu boju in medvedova koža naj se ne deli, dokler ni medved ustrelen. Ni pa bila Srbija, ki je začela diskusijo o delitvi medvedove kože.

Angleške strokovne organizacije in vojna. Dne 6. septembra se bo vršil v Bristolu, 47. letni kongres angleških strokovnih organizacij. Navzočih bo kakih 550 delegatov, ki bodo zastopali 2.750.000 organiziranih delavcev. Pričakujejo tudi delegatov iz Francije, Belgije, Zedinjenih držav in Kanade. — Parlamentarni odbor strokovnega kongresa predloži sledečo resolucijo: »Četudi kongres obsoja vsak militarizem kot nevarnost za človeški napredek, vendar meni, da je akcija Velike Britanije in njenih zaveznikov popolnoma opravičena. Kongres se obvezuje, da bo podpiral vlado, da bo mogla uspešno nadaljevati vojno.«

Druga resolucija odobruje vedenje delavske frakcije, ki je skupno z drugimi meščanskimi frakcijami delovala na nabiranje vojakov. — Tretja došla resolucija se glasi: »Kongres je iznenaden po brezprimernih izgubah na mrtvih in ranjenih na kopnem in na morju. Vsem osebam, ki izpoznava svetost človeškega življenja, polagamo na srce, naj delujejo v doseg miru, ki bo odgovarjal narodni svobodi in časti. Zahtevamo, da parlamentarni odbor formulira mirovne pogoje«. — Dve resoluciji ste prišli v smislu programa odbora za demokratično kontrolo. Zahtevate mir na sledečih načelih: 1. nikake aneksije, razun s privoljenjem prebivalcev; 2. demokratična kontrola vnanje politike in mednarodne dogovore mora odobriti parlament; 3. osnutje mednarodnega sodišča, ki se bo javno posvetovalo in razpravljalo v namen, da se ohrani trajen mir; 4. mirovni dogovori morajo ob enem vsebovati tudi klavzulo manjšega oboroževanja.

Kako je Berolin prišel v okom druginje!

Neki poročevalec je dobil od šefa berlinske policije nastopne informacije:

Pri nas skrbi za aprovizacijo samo mesto, do čim smo mi — policija — le izvrševalna oblast in izvajamo mestne odredbe ter pazimo, da se izvršujejo. Razun tega vrši policija kontrolo nad trgovci in prodajalci še na drug način, ker si je v svesti svoje velike dolžnosti, ki jej nalaga, da v tem času stori vse za dobrobit prebivalstva. V prvi vrsti gre za to, da življenjska sredstva na poti od producenta do tržišča se ne podražujejo. V drugi vrsti pa treba budno paziti na spekulante in odiruho. Glede vprašanja podraževanja nismo imeli mnogo dela in ako greste danes na trg, vidite, da cene živih od producenta do prodajalca poračajo komaj za dva, tri penige. In na sploh ne morem reči, da bi bil našel veletržev, ki bi si hoteli na ilegalen način pridobivati bogastva. Težja je bila borba proti spekulantom. Imamo paragraf, ki se porablja proti takim ljudem. Pri prodaji moke nismo imeli nepravil, ali pri krompirju, mesu in maslu so trgovci in spekulanti poizkušali višati cene.

Mesto je določilo za krompir maksimalne cene in redarstvo je z železno roko razbilo vse poizkuse tistih, ki so hoteli slepariti občinstvo in mu dražje prodajati krompir. Dogodilo se je n. pr., da je nekoliko ljudi pokupovalo v velikih množinah mesa in masla in spravljalo vse to na led ter držalo skrito. Te ljudi smo enostavno zaprli in jih strogo kaznovali. Mi imamo posebno policijo, ki se imenuje »marktpolizei«, a njena dolžnost je, da z vsi svojo močjo onemogočuje podraževanje živih na trgu, pa bilo tudi samo za en penig. Ta pozornost naše policije naravnost onemogočuje vsako manipulacijo spekulantov na trgu. Zistem je ta, da mora detajlist prijaviti maksimalno ceno, po kateri prodaja svoje blago. Ako se je dogodilo, da je kak spekulant nakupil robe v veliki množini in jo hotel prodati po previsoki ceni, nastopajo proti njemu na trg prodajalci na drobno sami, ker ti ne morejo višati svojih cen vstrec s tisto, ki jo je določil spekulant, ker morajo poprej prositi in zadobiti dovoljenje za to od strani oblasti, kar pa se v času dveh treh ur, dokler traja prodaja na tržišču, ne more zgoditi.

Prodajalci sami torej nastopajo proti takemu spekulantu in ga v svojo lastno korist ovajajo. Tako so spekulanti popolnoma razoroženi. V Berolin prihaja živež po večjem delu po železnih cestah, in to ob 3. uri zjutraj, ter se takoj odpravlja na trg. In tu čaka policija že na kolodvoru trgovce ter jih spremlja na tržišče, da je onemogočeno vsako vthotapljanje cen in prepovedano prodajanje. Dobitek, s katerim delujejo veletržci, sicer res ni velik, ali vojna ni za to, da bi kdo bogatel na škodo občinstva. »Tržna policija« pazi z Argusovimi očmi na manipulacije pri tržiščih, pak je pri nas popolnoma izključeno, da bi se mogli na tržišču snovati takimenovani trusti, ki višajo cene od ure do ure. Naša policija hodi neprestano okolo prodajalcev in pazi, ali ima vsakdo razobešen cenik in je-li ta opremljen z uradnim pečatom. In moram priznati, da ni bilo v tem skoro nikakih nepravil, ker so prodajalci dobro poučeni, da policija budno pazi na njih, pa je niti ne poizkušajo varati, ker vedo, da bi bil tak poizkus usoden, kajti prodajalec bi, ako ga je policija zalotila, da je povisal cene, mnogo več izgubil, nego bi pridobil, ako bi se mu posrečilo po katerikoli ceni prodati svojo robo.

In naše občinstvo je v tej stvari tako disciplinirano, da sploh ne prihaja do kakih nepravilnosti. Na tržišču sploh ni pogajanja, ker je cena pri vsakem prodajalcu od oblasti potrjena. Edino, kar se more dogoditi, je, da vsled prevelike konkurence ali prevelikega kvantuma ene vrsti živeža utegnejo cene — pasti! In tako je na tržišču popoln mir in red. Kupovanje se hitro vrši, brez nikakega zaustavljanja radi prigovarjanj ali pogajanj, ker so cene povsodi vidne in občinstvo ve, da jih je oblast potrdila, pak je zelo mirno in lahko kupuje na vsem tržišču. Tu ni nobenega krika ali hrupa in skoro ga ni slučaj, da bi se kdo obrnil s tožbo do redarstva. S takim zistemom smo popolnoma onemogočili podraževanje živih, pak se nas more s polno pravico zavladati, da v tem času še vedno ceneno živimo.

Razne vesti.

»Bojni list — Feldzeitung« je ime listu, ki ga izdaja vojno ministrstvo za častnike in vojake v nemškem in 6 drugih jezikih: monarhije in sicer kot poseben odtis »Streffleure Militaerblatt«. Odslej morejo tudi privatne osebe naročiti ta list, ki vsebuje poljudne opise militarnega in političnega položaja, gospodarska razmotrivanja, opise posameznih junastev, pripovedke znanih domačih pisateljev, vesti iz demovine, kratka poročila o važnih svetovnih dogodkih itd. Tekst je opremljen s številnimi zemljevidi. List je primeren dar za vojake in spomin na veliki čas, ki ga preživljamo. Izhaja tedensko v obsegu 24—32 strani in znaša naročnina K 2.50 za četrtletje. Naroča se: Dvorna knjigarna L. W. Seidel in sin na Dunaju, I. Graben 29.

Železnato Kina-vino Serravallo

za bolehnne in rekonvalescente.

Provzroča voljo do jedi, utrjuje želodec in ojačuje tudi organizem

Priporočeno od najslovesnih zdravnikov v vseh slučajih, kadar se je treba po boleznih ojačiti. — Odlikovano z 22 kolajnam na raznih razstavah in z nad 6000 zdravniškimi IZBORNIMI OKUS. spričevali. IZBORNIMI OKUS.

Lekarna Serravallo - Trst

Cene raznih živil v Trstu. (Dne 29. avgusta 1915.)

Moka bela	K 0-78	kg
Sladkor	K 1-—	kg
Meso (goveje) sprednji deli	K 4-82	kg
„ „ „ zadnji „	K 4-44	kg
Meso telečje	K 7-20	kg
Meso kostrunovo	K 2-40 do 2-60	kg
Slanina (soljena)	K 4-40 do 5-40	kg
Gnjat, kuhana	K 12-—	kg
Maslo sirovo	K 6-—	kg
Sir (ementalski)	K 5-40	kg
Kokoši	K 7-50 do 8-50	ena
Pišanci	K 8-— do 4-—	eden
Polenovka suha	K 2-20, 2-40	kg
„ namočena	K 1-28	kg
Riž	K 2-—	kg
Fetol	K 1-28	kg
Bob	K 1-60	kg
Zelje (sladko)	K 4-40	kg
Zelje (kislo)	K 1-64	kg
Kisla repa	K 2-—	do 2-60
Jelmen	K 82, 48	kg
Fetol (strožji) vinarjev	K 20 do 24	kg
Krompir	K 32, 40	kg
Paradižniki	K 4 do 6	merica
Radik	K 4 do 10	glava
Salata	K 4, 6	glava
Oves	K 64, 72	kg
Cebula	K 18, 20	komad
Jajca	K 4, 6	komad
Buče	K 2, 4	komad
Pesa	K 6 do 8	komad
Malancane	K 2, 4	komad
Kumare	K 6 do 8	komad
Mleko	K 56, 80	liter

Služkinja, pridna, poštena, za vsa domača dela, tudi kuhanje, se sprejme takoj pri slovenski družini. Naslov pove uprava Edinosti.

Založba dalmatinskega vina

lastnega pridelka iz Jesenic pri Omišu

Filip Ivanišević

ulica Torre bianca 18, Telefon 14-05

Prodaja na drobno in na debelo.

Gostilna-Buffer v ul. Nuova št. 9, v kateri toči svoja vina prve vrste.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. J. Čermák

se je preselil in ordinira sedaj v Trstu, ul. Poste vecchie 12,

vogal ulice delle Poste.

Izdiranje zobov brez bolečine. Plombiranje.

UMETNI ZOBJE.

Pristno sveže čajno maslo

pravo dansko maslo

najfinejše maslo

proda se po dnevnih cenah v trgovini specialitete.

Sveže čajno maslo, jajca, perutnina in divjačina.

Trst, ul. Campanile št. 15

Cimprej bom prejel dnevno štajerske perutnine in divjačine.

Hranilne vloge

sprejema od vsakega tudi če ni ud zadrugo, in jih obre- večje zneke po do- stuje po 4 1/2 % govoru. Trgovcem otvarja tekovne račune z dnevnim obrestovanjem.

Redni davek plačuje zadruga sama.

Vlaga se lahko po eno krono.

Poslovno-hranilni račun 75.679. TELEFON 16-04.

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu

registrirana zadruga z neomejenim jamstvom

ulica S. Francesco šte. 2, I. nadst.

Posojila

daje na osebni kredit in na zastave proti plačilu po dogovoru.

Uradne ure: vsak dan od 9 do 12 dopoldne in od 3 do 5 popoldne.

Priporoča male hranilne škrinjice, ki so posebno primerne za družine.

JADRANSKA BANKA

Trst, Via Cassa di Risparmio šte. 5 (Lastno poslopje)

KUPUJE IN PRODAJA: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pis.na, prioritete, delnice, srečke itd.

VALUTE IN DEVIZE.

PREDUJMI na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih

SAFE - DEPOSITS. PROMESE. Brzjavlj. JADRANSKA.

MENJALNICA

VLOGE NA KNJIŽICE

4%

od dneva vloge do dneva vstopa. Rentni davek plačuje banka in svoj.

OBRESTOVANJE VLOG na tekočem in širo-računu po dogovoru.

URADNE URE: od 9 do 12 1/2 pop. in od 2 1/2 do 5 pop.

VILJALKE: DUBROVNIK KOTOR LJUBLJANA METKOVO OPATIJA SPILIT RIBENIK ZADAR

AKREDITIVI, ČEKI IN NA- KAZNICE NA VSA TU- IN INOZEMSKA TRŽIŠČA.

Živahna zveza z AMERIKO.

REMBOURSNI KREDITI.

PRODAJA SREČK RAZREDNE LOTERJE.

ESKOMPTUJE: srečke, devize in papirje. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija zvebanja srečk itd. brezplačno.

STAVBNI KREDITI, REMBOURS-KREDITI Krediti proti dokumentom ukrcanja.

BORZNA NAROČILA. INKASO.

Telefoni: 1463, 1793 in 2676.

ESKOMPT MENIC